

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Частина 2. Від доби Просвітництва до Постмодернізму та новітніх напрямків розвитку літературного процесу Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>В 11 Філологія (за спеціалізаціями)</i>
Освітня програма	<i>Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька</i>
Статус дисципліни	<i>обов'язкова</i>
Форма навчання	<i>очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>8 кредитів ЕКТС / 240 годин 4 кредити ЕКТС / 120 годин (60 аудиторних годин, 60 годин СРС)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>к. філол.н., доц. Борбенчук Ірина Миколаївна https://ktppam.kpi.ua/wp-content/uploads/2025/01/SV_Borbenchuk-I.M..pdf borbenchuk.iryana@iit.kpi.ua</i>
Розміщення курсу	<i>Матеріали розміщено на сторінці викладача в Електронному кампусі та у Google Classroom https://classroom.google.com/c/ODIzNDQxNjU4NjEx?cjc=drtczaia</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою освітнього компонента є сформувати у здобувачів знання з історії літератури Просвітництва, Романтизму, Реалізму, Символізму, Натуралізму, літератури XX і XXI ст. у контексті відповідної історико-культурної доби; ознайомити із специфікою становлення естетичних принципів та здобутків письменників означених періодів; виробити вміння й навички аналізу/інтерпретації літературних творів та розуміння історичних закономірностей, зміни літературно-художніх напрямів і течій. Предметом вивчення є репрезентативні твори літератур означених періодів.

Дисципліна спрямована на розвиток таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності:

ФК 05. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Програмні результати навчання. У результаті вивчення освітнього компонента «Історія зарубіжної літератури» студенти зможуть:

ПРН 03. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 04. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 08. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 20. Дотримуватися морально-етичних та культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики, примножувати досягнення суспільства.

Під час навчання застосовуються методи: розповідь, бесіда, навчальна дискусія, пояснювально-ілюстративний метод, мозковий штурм, частково-пошуковий метод.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Обов'язковий освітній компонент «Історія зарубіжної літератури. Частина 2. Від доби Просвітництва до Постмодернізму та новітніх напрямків розвитку літературного процесу» відноситься до циклу загальної підготовки та за структурно-логічною схемою освітньої програми є базою для подальшого володіння студентами навчальних дисциплін «Сучасна українська мова та література», «Іноземна мова (основна). Частина 1», «Вступ до філософії».

3. Зміст навчальної дисципліни

Форма навчання	Всього		Розподіл навчального часу та видами занять			Контрольні заходи	
	кредитів	годин	лекційні	практичні	СРС	МКР	Семестрова атестація
Денна	4	120	30	30	60	-	екзамен

Тематичний план освітнього компонента

Розділ 1. Література Просвітництва

Тема 1.1 Література доби Просвітництва. Фактори розвитку, особливості періодизації. Література просвітницького реалізму в Англії. Творчість Д. Дефо та Дж. Свіфта.

Тема 1.2 Доба Просвітництва у Франції. Творча діяльність Вольтера, Дідро, Руссо.

Тема 1.3 Специфіка Просвітництва у Німеччині. Творчість Лессінга. Штюрмерський рух. Творчість Шиллера і Гете.

Розділ 2. Література романтизму та реалізму

Тема 2.1 Художньо-естетичні характеристики романтизму. Історичні передумови виникнення романтизму. Періодизація. Школи, течії, маніфести, стилі, художньо-мистецькі принципи. Романтизм в німецькій літературі.

Тема 2.2 Романтизм в англійській літературі Творчість Дж.Г. Байрона. Лірика П.Б. Шеллі, Дж. Кітса. Романтизм у французькій літературі. Ж. де Сталь. Шатобріан. Жорж Санд. Творчість В. Гюго.

Тема 2.3 Формування реалізму у зарубіжній літературі XIX століття. Творчість Стендаля. Новелістика П. Меріме. Творчість Ч. Діккенса.

Розділ 3. Література символізму та натуралізму

Тема 3.1 Символізм у західноєвропейській літературі. Творчість Ш. Бодлера, П. Верлена, А. Рембо, С. Малларме. Літературний імпресіонізм.

Тема 3.2 Специфіка та новаторство західноєвропейської «Нової драми». Творчість Г. Ібсена, Б. Шоу та ін. Символістська драма М. Метерлінка.

Тема 3.3 Натуралізм в західноєвропейській літературі. Теоретичні маніфести натуралістів. Школа Е. Золя. Творчість Г. де Мопассана. Імпресіонізм в західноєвропейській літературі.

Розділ 4. Література XX століття

Тема 4.1 Особливості літературного процесу західноєвропейської літератури XX ст. Модернізм. Основні течії і напрямки.

Тема 4.2 Інтелектуальний роман. Томас Манн, Вільям Голдінг. Екзистенціалізм у літературі. Альбер Камю, Ж-Поль Сартр.

Тема 4.3 Література «втраченого» покоління. Е-М. Ремарк, Е. Гемінгвей, Р. Олдінгтон.

Розділ 5. Література XXI століття

Тема 5.1 Література другої половини XX ст. Театр абсурду.

Тема 5.2 Художньо-естетичні засади постмодернізму. Антиутопія.

Тема 5.3 Література кінця XX- поч. XXI ст. Поп-література.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.: Навчальний посібник з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Середня освіта. Мова і література (англійська / німецька / французька)» та «Філологія. Англійська / німецька / французька мова і література. Переклад». Ужгород : УжНУ, 2022. 117 с.
<https://dSPACE.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/100f461e-dac8-4b6f-a10e-c453d212127b/content>
2. Тверігінова Т.І. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Доба реалізму : навч. посіб. для студ. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 424 с.
<http://library.megu.edu.ua:8180/jspui/bitstream/123456789/3396/1/2020.pdf>
3. Яременко Н. В., Коломієць Н. Є. Історія зарубіжної літератури XVII - XVIII століття: матеріали для вивчення: навчальний посібник. Кривий Ріг, 2021. 168 с.
<https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/4518/1/%d0%bf%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba%2017-18%20%d1%81%d1%82.%20%d0%9d.%d0%af%d1%80%d0%b5%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be%2c%20%d0%9d.%d0%9a%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%bc%d1%96%d1%94%d1%86%d1%8c.pdf>

Додаткова література:

1. Білик Н.Д. Інтермедіальність. Навчальний посібник. Київ, 2024. 178 с.
<https://drive.google.com/file/d/133hx0uCW7ZErs7609R61Rrm5tzE4EvTi/view>
2. Михед Т.В., Мірошніченко Л.Я. Англومовна проза XXI століття. Навчальний посібник. Київ, 2024. 82 с.
https://drive.google.com/file/d/1jMoR1RQfCd0HeUj0JhDKs6Pj4X0EM83_/view

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, в електронному кампусі та у Google Classroom.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

№ ПЗ	Тема	Лекції	Практичні заняття	СРС
1	Розділ 1. Література Просвітництва Тема 1.1 Література доби Просвітництва. Фактори розвитку, особливості періодизації. Література просвітницького реалізму в Англії. Творчість Д. Дефо та Дж. Свіфта.	2	2	2
2	Тема 1.2 Доба Просвітництва у Франції. Творча діяльність Вольтера, Дідро, Руссо.	2	2	2
3	Тема 1.3 Специфіка Просвітництва у Німеччині. Творчість Лессінга. Штюрмерський рух. Творчість Шиллера і Гете.	2	2	2
4	Розділ 2. Література романтизму та реалізму Тема 2.1 Художньо-естетичні характеристики романтизму. Історичні передумови виникнення романтизму. Періодизація. Школи, течії, маніфести, стилі, художньо-мистецькі принципи. Романтизм в німецькій літературі.	2	2	2
5	Тема 2.2 Романтизм в англійській літературі Творчість Дж. Г.Байрона. Лірика П.Б. Шеллі, Дж. Кітса. Романтизм у французькій літературі. Ж. де Сталь. Шатобріан. Жорж Санд. Творчість В. Гюго.	2	2	2
6	Тема 2.3 Формування реалізму у зарубіжній літературі XIX століття. Творчість Стендаля. Новелістика П. Меріме. Творчість Ч. Діккенса.	2	2	2
7	Розділ 3. Література символізму та натуралізму Тема 3.1 Символізм у західноєвропейській літературі. Творчість Ш. Бодлера, П. Верлена, А. Рембо, С. Малларме. Літературний імпресіонізм.	2	2	2
8	Тема 3.2 Специфіка та новаторство західноєвропейської «Нової драми». Творчість Г. Ібсена, Б. Шоу та ін. Символістська драма М. Метерлінка.	2	2	2
9	Тема 3.3 Натуралізм в західноєвропейській літературі. Теоретичні маніфести натуралістів. Школа Е. Золя. Творчість Г. де Мопассана. Імпресіонізм в західноєвропейській літературі.	2	2	2
10	Розділ 4. Література XX століття Тема 4.1 Особливості літературного процесу західноєвропейської літератури XX ст. Модернізм. Основні течії і напрямки.	2	2	2
11	Тема 4.2 Інтелектуальний роман. Томас Манн, Вільям Голдінг. Екзистенціалізм у літературі. Альбер Камю, Ж-Поль Сартр.	2	2	2
12	Тема 4.3 Література «втраченого» покоління. Е-М. Ремарк, Е. Гемінгвей, Р. Олдінгтон.	2	2	2
13	Розділ 5. Література XXI століття Тема 5.1 Література другої половини XX ст. Театр абсурду.	2	2	2
14	Тема 5.2 Художньо-естетичні засади постмодернізму. Антиутопія.	2	2	2
15	Тема 5.3 Література кінця XX- поч. XXI ст. Поп-література.	2	2	2
	Екзамен			30

6. Самостійна робота студента/аспіранта

Самостійна робота студента передбачає підготовку до аудиторних занять (ознайомлення з рекомендованою літературою, виконання домашніх навчальних завдань) та модульної контрольної роботи. Терміни виконання завдань і форма звітності згідно з п. 7 цього силабусу.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування практичних занять, активна робота на них і виконання домашніх завдань необхідні для розвитку практичних навичок і компетентностей та досягнення програмних результатів навчання. Перед практичним заняттям здобувач вищої освіти ознайомлюється з рекомендованою літературою, наданою викладачем. Усі необхідні навчальні матеріали викладач розміщує на гугл диску або в онлайн середовищі Google Classroom, доступ до якого мають студенти, які вивчають цей освітній компонент.

Актуальну інформацію щодо організації навчального процесу з дисципліни студенти отримують через повідомлення у групі в Viber або Електронному кампусі. Під час змішаної форми навчання заняття проходять у форматі відео конференцій на платформі дистанційного навчання «Сікорський».

Виконані домашні навчальні завдання здобувачі вищої освіти завантажують у свої папки на гугл диску або здають через Google Classroom, доступ до яких надає викладач протягом першого тижня навчання. Термін виконання домашнього навчального завдання – 1 тиждень з моменту отримання або згідно з інструкціями викладача. Завдання, подані на перевірку після закінчення визначеного терміну, оцінюються в 0 балів. Якщо студент не здав завдання протягом визначеного терміну з поважної причини, яку підтверджує офіційний документ (довідка про непрацездатність, службова записка тощо), він може представити виконані завдання за графіком, узгодженим з викладачем, але не пізніше 13 практичного заняття. Перескладання домашніх навчальних завдань з метою підвищення оцінки не передбачено. Відпрацювання пропущених без поважної причини занять за рахунок виконання додаткових навчальних завдань не передбачено.

Поточний контроль. Викладач регулярно заносить результати поточного контролю в модуль «Поточний контроль» Електронного кампусу згідно з Положенням про поточний, календарний і семестровий контроль в КПІ ім. Ігоря Сікорського. Детальніше: https://document.kpi.ua/2020_7-137. Ознайомитися з результатами поточного контролю студент може в особистому кабінеті в Електронному кампусі.

Правила призначення заохочувальних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), можуть нараховуватися заохочувальні бали, які не входять до загальної шкали оцінювання. Сума заохочувальних балів не може перевищувати 10 балів, при цьому загальний рейтинговий бал здобувача не може перевищувати 100 балів. Для підвищення мотивації здобувачів вищої освіти займатися науково-дослідницькою роботою, їм призначають заохочувальні бали за участь у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах і практикумах за тематикою освітнього компонента (за умови публікації тез доповіді або наявності сертифікату про участь у відповідному заході). Штрафні бали з освітнього компонента не передбачені.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>) та Положенні про систему запобігання академічному плагіату (<https://osvita.kpi.ua/node/47>).

Використання інструментів штучного інтелекту. Університет підтримує раціональне експериментування з генеративними інструментами ШІ, але за умови врахування важливих аспектів використання таких інструментів, зокрема: інформаційної безпеки, конфіденційності даних, дотримання вимог авторського права та академічної доброчесності. Під час

використання інструментів ШІ слід керуватися Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/1225>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати будь-яких контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються. Процедурю деталізовано в Положенні про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pologennia_apelii_2022.pdf

Інклюзивне навчання. Освітній компонент може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів. Детальніше про забезпечення інклюзивності освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського за посиланням <https://osvita.kpi.ua/node/172>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Процедура оцінювання результатів навчання за цим освітнім компонентом, форми контролю і рейтингова система оцінювання регламентовані Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>) та Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/32>).

Оцінювання та поточний контроль. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за:

1. експрес-опитування на 14 лекціях (крім першої);
2. роботу на 14 практичних заняттях;
3. відповідь на екзамені.

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Експрес-опитування	24%	2	14	24
2.	Робота на практичних заняттях	36%	2,5	14	36
3.	Відповідь на екзамені	40%	40	1	40
	Всього				100

Основні критерії оцінювання роботи студентів

Експрес-опитування

Максимальний ваговий бал за експрес-опитування – 2 (2х14 = 24 бали).

Критерії оцінювання:

- «відмінно» 1,9 – 2 бали
- «добре» 1,4 – 1,8 балів
- «задовільно» 1,2 – 1,3 балів
- «незадовільно» 0 балів

Критерії оцінювання відповіді студентів на експрес-опитуванні:

«відмінно» – повна відповідь, студент демонструє глибокі знання вивченого матеріалу (не менше 90% потрібної інформації);

«добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями; студент добре орієнтується у пройденому матеріалі;

«задовільно» – студент володіє фрагментарними знаннями за темою, допускає окремі помилки;

«незадовільно» – студент не володіє матеріалом (менше 60% потрібної інформації).

Робота на практичних заняттях

Максимальний ваговий бал за роботу на практичному занятті становить 2,5 ($2,5 \times 14 = 35$ балів).

Критерії оцінювання:

- «відмінно» 2,3 – 2,5 балів
- «добре» 1,7 – 2,2 балів
- «задовільно» 1,4 – 1,6 балів
- «незадовільно» 0 балів

Критерії оцінювання роботи студентів на практичних заняттях:

- «**відмінно**» – високий рівень роботи на практичних заняттях (студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко розкриває зміст питання);
- «**добре**» – достатній рівень роботи на практичних заняттях (студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, допускаються незначні помилки);
- «**задовільно**» – задовільний рівень роботи на практичному занятті (студент загалом володіє навчальним матеріалом, але відповідь містить суттєві помилки);
- «**незадовільно**» – незадовільна робота під час заняття та невиконане домашнє навчальне завдання.

Результати поточного контролю оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (електронною поштою або через Viber) і обов'язково проставляються викладачем в Електронному кампусі в модулі «Поточний контроль»

Календарний контроль проводиться на 7 та 13 тижнях осіннього семестру як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу здобувачем вищої освіти. Для отримання позитивної оцінки з календарного контролю поточний рейтинг здобувача повинен становити не менше 50% від максимально можливого на час проведення цього контролю.

№ календарного контролю	Термін календарного контролю	Умови проходження календарного контролю
Перший календарний контроль	7-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 8 балів
Другий календарний контроль	13-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 16 балів

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену. Умовою допуску до семестрового контролю є участь у роботі на практичних заняттях та виконання тестових завдань на лекціях (не менше ніж 50% виконаних завдань). Екзамен проводиться у формі письмової роботи з відкритими відповідями на питання: теоретичне (10 балів), теоретико-практичне (15 балів), практичне (15 балів). Максимальний бал за екзамен – 40.

Критерії оцінювання:

- «відмінно» 36 – 40 балів
- «добре» 28 – 35 балів
- «задовільно» 24 – 27 балів
- «незадовільно» 0 балів

Загальні критерії оцінювання екзамену

- «**відмінно**» – високий рівень виконання всіх завдань;
- «**добре**» – належний рівень виконання всіх завдань із незначними помилками;
- «**задовільно**» – задовільний рівень виконання завдань, відповідь містить суттєві помилки;
- «**незадовільно**» – незадовільний рівень виконання завдань.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

9.1. На модульну контрольну роботу винесено тематичний матеріал, прописаний у п. 5 цього силабусу.

9.2. Для цього освітнього компонента передбачене визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті згідно з процедурою, прописаною у Положенні про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/node/179>).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри ТППАМ, канд. філол. наук Борбенчук І.М.

Ухвалено кафедрою ТППАМ (протокол № 3 від 24 вересня 2025 р.)

Погоджено Методичною комісією ФЛ (протокол № 2 від 24 вересня 2025 р.)